

Głos Wąbrzeski

BEZPARTYJNE POLSKO - KATOLICKIE PISMO LUDOWE.

Przedpłata: W eksped. miesięcznie 70 gr. z odroczaniem przez pocztę 51 gr. więcej. W wypadkach nieprzewidzianych, przy wstrzymaniu przedsiębiorstwa, przerwie w dostawie gazety, lub swrotu ceny abonamentu. Za dalsze ogłoszenia Redakcja nie odpowiada. Redaktor przyjmuje od 10-12. Nadesłanych a nie zamówionych rękopisów Redakcja nie zwraca i nie honoruje. Redakcja i administracja ul. Mickiewicza 1. Telefon 40. Konto czekowe P. K. O. Poznań 204, 202.

*Sumiennem wykonywaniem obowiązków,
budujemy silną Ojczyznę!*

Ogłoszenia: Za ogłosz. pobiera się od wiersza mm. (7 lin.) 10 gr., za reklamy na str. 4-lin. w wiadomościach potocznych 30 gr. na pierwszej str. 20 gr. Redakcja udziela się przy częstym ogłaszaniu. „Głos Wąbrzeski” wychodzi trzy razy tygodniowo, w niedzielach, świąt i świątecznych. Przy sądowym śledztwem należności rabat upada. Dla spraw sporządzeń jest właściwy Sąd w Wąbrzesku. — Za terminowy druk, przepłacone nieobecne ogłoszenia administracja nie odpowiada. Wydawnictwo zastrzega sobie prawo nieprzyjęcia ogłoszeń bez podania powodów

Nr. 151

Wąbrzeźno, Kowalewo, Golub, sobota dnia 23 grudnia 1933 r.

Rok XII

W radosny dzień zjednoczenia serc polskich

Zmieniają się czasy, zmieniają się ludzie, nad globem ziemskim przechodzą burze dziejowe, ale rok rocznie święto wigilii Bożego Narodzenia jest świętem najuroczystszym, świętem, w którym wszystkie niemal dłonie wyciągają się w braterskim uścisku, a na wargach zakwitają słowa miłości, przebaczenia i zgody.

I chociaż przez ten jeden wieczór sływa cisza na świat wielka, cisza niepojęta, a każde serce nabrzmiewa miłością i pragnieniem przyciśnięcia drugiego serca do siebie. Bo oto gdzieś przed wiekami, na wiązce siana narodziło się Dzieciątko Boże, które przez całe życie było uosobieniem miłości i dla tej miłości życie oddało.

Więc przynajmniej raz do roku w tradycyjny wieczór wigilijny następuje niejako otrzeźwienie i przypomnienie, że przecież przed wiekami narodziła się miłość, miłość zbyt często niestety zapomniana i poniewierana.

I dzisiaj znowu tradycyjnym zwyczajem, nad Polską wysrebrzoną śniegiem, zmrozoną twarzym oddechem zimy, wszędzie drobna migotliwa gwiazda, ta sama, która ongiś przed wiekami wschodziła nad ubogą stajenką i była świadkiem narodzin miłości. Jej pierwsze promienie pobiegą przez ojczyste niwy z radosną wieścią, że pokój ogólny w sercach zapanował na polskiej ziemi.

A gdy już zabył się ta pierwsza gwiazda — prastarym obyczajem, przy sianem zasłanym stole w domu polskim zbierzemy się znów wszyscy razem, aby dzielić się białym opłatkiem, — tym symbolicznym chlebem jedności, jako, że wieczór wigilijny w Polsce jest przede wszystkim świętem polskiej rodziny. — Od dumnie sterczących pałaców do najuboższej chaty — ten sam w całej Polsce obyczaj, bo Polska to stary kraj o dawnej kulturze słowiańskiej, kraj od lat tysiąca chrześcijański. Przy żłóbku Bożego Dzieciątka, nucąc nasze przepiękne kolendy, nieznane u innych narodów — wszyscy Polacy czujemy się jedną wielką rodziną, przeżywającą wspólnie nasze radości i troski.

Przy opłatku zwykliśmy przebaczać sobie wzajemne urazy, puszczać w niepamięć winy, bo w chwili, gdy się Chrystus rodzi, musimy mieć serca pełne miłości, pełne nadziei i wiary w lepsze jutro swoje, w lepszą przyszłość swojej rodziny, całego narodu i umiłowanej Ojczyzny.

Dziś w Polsce wśród wielu bardzo ważnych trosk natury gospodarczej, na czoło wysuwa się przede wszystkim jedna potrzeba: usunięcia wewnętrznych waśni, które nas osłabiają i niszczą. Jest więc nam potrzebny pokój wewnętrzny.

Dla dobra wspólnego, dla wielkiej, szczęśliwej przyszłości powinniśmy zapomnieć o wszystkich, co nas dzieli, a mieć na oku tylko to, co nas łączy. Przede wszystkim jednak musimy rozbudzić w sobie dobrą wolę. Za wiele bowiem po-

nam się trzeba w Duchu, w Prawdzie i Czynie. Kiedy po raz piętnasty w wolnej Polsce, zabrzmią radośnie dzwony wigilijne, niechaj wszyscy Polacy odnajdą swoje serca i niech je złożą jako najcenniejszy dar wigilijny. Niech miłość, która narodziła się przed wiekami raz jeszcze zmartwychstała w naszych sercach i niech w tę świętą noc wigilijną zjednoczy i zespoli wszystkich Polaków na globie ziemskim w bratnim nierozzerwalnym uścisku.

* * *

Myśl nasza, ogarnie rzewnym wspomnieniem „tych co byli, co są i co będą” — poniesie się w lata ubiegłe, gdy tu na tej ziemi obca rządziła przemoc, wspomni męczeństwo pokoleń za Polskę umierających, i rozelśni się wewnętrzną serca radością, patrząc na cud wolności.

Zrozumiemy ją. Pojmijmy, że wolność, nasza, to obowiązek twardej, a z radością spełnianej pracy, dla tych, którzy po nas będą, aby ich życie się jaśniej układało i sięgało wyżej niż sięgać mogło życie nasze.

Zrozumiemy, że odzyskana wolność Ojczyzny, to obowiązek miłości dla całej braci polskiej po świecie rozsianej, to nieustająca troska, aby nam wszystkim na tej ziemi żyjącym i tym, którzy za chlebem w obce pójść musieli kraje, działo się coraz lepiej. Aby z dniem każdym jaśniej, słoneczniej było w Ojczyźnie naszej.

Miłość narodziła się w ten cichy wieczór wigilijny nad światem. Niechże miłość ta w sercach się naszych narodzi.

Łamiąc się opłatkiem, poczujemy, że każdy z nas jest częścią trzydziestomiljonowego narodu. I niech każdy obudzi w sobie uczucie najwyższej miłości do tej wielkiej masy polskiego ludu. I wtedy stanie się ten najwyższy cud, że każdy z nas uczuje się trzydzieści milionów razy więcej kochany, wtedy zniknie z naszego życia zimna obojętność na los i niedolę bliźniego, wtedy nauczymy się nagle tego, czegośmy dotąd przez wieki całe nauczyć się nie mogli, — współpracy zgodnej, — dla dobra wszystkich.

Przeżywamy czasy, które jak nigdy jeszcze w historii ludzkości, wołają o tę społeczną współpracę wszystkich, aby właśnie to nie pozostało darem, w tę noc Bożego Narodzenia.

Bastiaro Mainardi — „Hołd Dzieciątku Bożemu”

kuje w nas jeszcze przeżytków minionej niewoli, za wiele starych zakorzenionych przywar, nałogów i wad. Trzeba wyplenić te chwasty, zarastające polską glebę, wymieść wszystkie kąty naszego domu, przygotować się radośnie na przyjęcie słonecznego Jutra.

Musimy przemienić nasze dusze, musimy wyteżoną, przed żadnymi ofiarami nie cofającą się pracą kształtować je na nową modłę, musimy w pocie czoła wykuwać nowy kształt polskiej rzeczywistości. Na cały polski naród wionąć musi nareszcie ożywczy prąd odrodzenia duchowego.

W dniu Bożego Narodzenia pamiętajmy, że nie wolno nam kroczyć dłużej po utartych szlakach, że musimy stać się nowymi ludźmi, że odrodzić

Pokojowe zamiary Niemiec?

PARYŻ. Znany publicysta Bainville ilustrującą obecny stan uzbrojenia Niemiec w „La Liberté” podaje poniższą tabelę:

Nazwa broni	Broń zniszczona przez kom. Noleta	Maksimum dop. przez Trak. Wers.	Stan na d. 31. X. 32.	Stan na d. 31. X. 33.
Karabiny i broń palna nośna	2,700,000	102,090	1,600,000	2,500,000
Mitraljezy	160,000	1,926	15,000	35,000
Działa armatnie	35,000	288	4,825	6,000
Aparaty lotnicze	9,000	0	2,000	5,700

Ponadto z budżetu Rolnictwa wydatkowano 85 milionów mk. na samochody gaśnicowe (caterpillars), które w ciągu 24 godzin mogą być zmienione na czołgi. Linje kolejowe w Nadrenji zostały rozwinięte w czwórnasób. Wybudowano też nowe dworce rozdzielcze w Trewirze i Kaisenlautern. Poszerzono most nad Renem, co pozwala na przejście 1.300 pociągów, gdy w roku 1914 mogło przejść zaledwie 600 pociągów.

W dalszym ciągu publicysta zwraca uwagę na rozbudowę autostrad, z których 3 skonstruowane są w ten sposób, że ich punktem wyjścia będzie Saarbrücken. Czy w tych warunkach można mówić poważnie o upoważnieniu Niemiec do dobrojenia pod kontrolą — zapytuje publicysta. Powiedzą nam niewątpliwie, tak jak było z odszkodowaniami: chcecie naszej broni, przyjdźcie ją odebrać.

Komendant londyńskiej straży ogniowej wspólnikiem bandy podpalaczy

Cały Londyn podniecony jest niezwykłymi rewelacjami, jakie ujawniły odbyte w dniu 18 bm. publiczne dochodzenie śledcze przeciwko komendantowi londyńskiej straży, ochraniającej mienie przy pożarach kpt. Milesowi, oskarżonemu o współudział z bandą podpalaczy i pobierania od nich wynagrodzeń za zdradę tajemnic urzędowych.

Przed sędzią śledczym wzięty w krzyżowy ogień pytań herszt bandy podpalaczy, pokątny doradca Harris, który stał na czele specjalnej instytucji, inkasującej odszkodowania, wypłacane przez towarzystwa ubezpieczeniowe. Harris, odsiadujący karę 14 lat więzienia, przywieziony został do sądu policyjnego z więzienia. Oświadczył on, że londyńska straż ochrony mienia jest cała przekupiona. Gdy obrońca Milesa podał Harrisowi listę członków straży, zapytując, którzy z nich pobierali łapówki, i prosząc, aby nazwiska ich oznaczył krzyżykiem, Harris przejrzał listę, oznaczył krzyżykiem tylko jedno nazwisko i oświadczył: „z wyjątkiem tego jednego wszyscy brali odemnie łapówki. Co zaś

do tego jednego, to muszę zaznaczyć, że ojciec jego, który jest dozorcą straży i nie figuruje na tej liście, był także na moim żołdzie” Harris przytoczył następnie na wypadek, kiedy transport whisky uratowany od pożaru w jednej dystylarni, znalazł się potem w prywatnym mieszkaniu jednego z członków straży. Harris podkreślił, że gdy jako 16-letni chłopiec rozpoczął pracę w biurze, od razu natknął się na łapownictwo straży ochrony mienia. Członkowie straży przychodzili do biura Harris'a nawet w mundurach. Harris jest dziś człowiekiem blisko 60-letnim, przeto łapownictwo i przekupstwo straży ma już za sobą 50-letnią tradycję.

Rewelacje te wzbudziły w Londynie zrozumiałą sensację i są na ustach wszystkich. Poruszenie, jakie ta sprawa wywołała jest zrozumiałe, gdyż zachwiane zostało zaufanie do jednej z najważniejszych instytucji społecznych w Londynie, a pozatem niepokój wywołuje fakt, że opinia o przysłowiowej uczciwości Anglików narażona jest na szwank.

Watykan obniża pensje urzędnikom

Z dniem 1 stycznia 1934 roku pensje i płace wszystkich wyższych i niższych funkcjonariuszy administracji Citta del Vaticano ulegną zmniejszeniu. Zmniejszenie to będzie proporcjonalne w sto-

sunku do wysokości pobieranych pensyj. Kryzys finansowy panujący w całym świecie, odbija się w wielkiej mierze i na finansach Watykanu.

—:o:—

Japoński prezydent ministrów Makoto Saito odwiedził ostatnio największą fabrykę broni, żywo interesując się jej urządzeniami. Jako symboliczny akt, bardzo zresztą rozpowszechniony na Dalekim Wschodzie, odebrał on z rąk robotnika rozpalony do białości miecz i sam go hartował.

życzy wszystkim Czytelnikom, Sympatykom, Korespondentom, Związkom i Stowarzyszeniom

Redakcja i Administracja „Głosu“

Mianowanie notariuszy na Pomorzu

Dnia 19 grudnia br. podpisane zostały nominacje notariuszy na terenie byłej apelacji toruńskiej.

Notariuszami mianowani zostali: Jan Marczak w Chełmnie, Waclaw Wyszkowski w Chełmży, M. Radwański w Chojnicach, Jan Wyrwicz w Działdowie, Franciszek Połtowicz w Gniewie, Antoni Kopna w Grudziądzu, Witold Kurowski w Grudziądzu, Roman Kamiński w Grudziądzu, Henryk Chudziński w Gdyni, Kazimierz Krygowski w Kartuzach, Władysław Brazewicz w Kowalewie, Bolesław Michalski w Kościerzynie, Ferdynand Reif w Kościerzynie, Władysław Giziński w Lidzbarku, Aleksander Jarzecki w Lubawie, Czesław Gouza w No-

wem, Ludwik Domażała w Nowemmieście, Stanisław Janicki w Pucku, Alfons Gracz w Sępólnie, Franciszek Popiel w Starogardzie, Leon Helpert w Starogardzie, Czesław Buczkowski w Świeciu, Stanisław Przysiecki w Świeciu, Edmund Łukanowski w Tczewie, Józef Nalazek w Toruniu, Zygmunt Piskozub w Tucholi, Stefan Czarnecki w Wejherowie, a ponadto prokurator Sądu Okręgowego w Toruniu Jan Studnicki — w Brodnicy, sędzia Sądu Grodzkiego w Wąbrzeźnie, W. Smulski — w Czersku, były wiceprezes Sądu Okręgowego w Gdyni, Hejdrich — w Gdyni, emerytowany wiceprezes Sądu Okręgowego w Toruniu, Sobolewski — w Toruniu, adwokat Kolasiński —

Znaczne ulgi dla restauratorów zapowiada Ministerstwo Skarbu

Warszawa 22. 12. Jak brzmią informacje, uzyskane z miarodajnych źródeł w najbliższych kilku dniach ogłoszone zostanie rozporządzenie p. Ministra Skarbu w sprawie zmiany w opłatach patentowych od hurtowej i detalicznej sprzedaży spirytusu i napojów alkoholowych. —

Rozporządzenie to, uwzględniając sytuację jaką przeżywa obecnie handel wyrobami alkoholowymi, wprowadza od dnia 1 stycznia 1934 roku znaczne ulgi w opłatach od sprzedaży spirytusu, wódek, napojów winnych i piwa. W porównaniu z opłatami obecnymi obniżka wynosić będzie około 47 proc. i wysokość jej zależeć będzie od rodzaju i miejsca

sprzedaży. Dla zakładów sprzedaży znajdujących się w pierwszej klasie miejscowości, do których zalicza się miasta Katowice, Kraków, Lwów, Łódź, Poznań i Warszawę, niżka wynosić będzie od 20 do 34 proc., a to zależnie od rodzaju sprzedaży.

W II klasie, do której zalicza się wszystkie inne miasta, liczące ponad 10.000 mieszkańców niżka wynosić będzie od 28 do 52 proc.; najwyższa zaś obniżka przewidziana jest dla zakładów, zaliczonych do 3-ej klasy miejscowości, tj. dla miejscowości, liczących do 10.000 mieszkańców, wszystkie gminy wiejskie od 40 do 64 proc.

Obniżka rent ciężkoposzkodowanych inwalidów nie będzie

Warszawa, 22. 12. Jak wiadomo, na mocy dekretu z dnia 28 października 1933 roku, nowelizującego ustawę inwalidzką, przewidziana była z dniem 31-go marca 1934 roku obniżka rent zasadniczych dla wszystkich inwalidów armii byłych państw zaborczych i formacji obcych, które współdziałały z polską siłą zbrojną.

Obecnie licząc się z trudnym położe-

niem najczęściej poszkodowanych inwalidów wojennych tych armij, Rada Ministrów na ostatnim swoim posiedzeniu uchwaliła rozporządzenie, uchylające tę decyzję w stosunku do tych wszystkich inwalidów byłych państw zaborczych i formacji obcych, współdziałających z polską siłą zbrojną, którzy utracili zdolność zarobkowania od 85 do 100 proc.

—:oOo:—

Kto u mnie kupuje dwa razy taniej kupuje!

Korzystne źródło taniego zakupu gwiazdkowego

Za darmo!

nic nie dają, lecz wszelkie

towary kolonjalne, delikatesy, wina i wódki

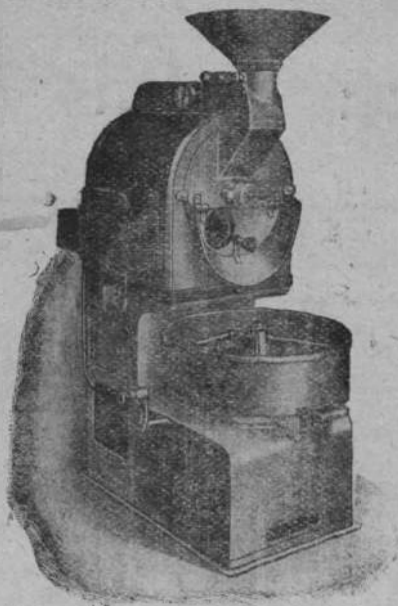
sprzedają po niebywale niskich cenach

Polecam wszelkie przybory do pieczenia ciast i pierników

migdały, rodzynki koryntki, sultanki, mak, cukier pudrowy, olejki do pieczenia, korzenie do pierników, proszki Oetkera, cytryny, miód, syrop, palminę, margarynę i t. d. i t. d.

Na stół gwiazdkowy

polecam po najtańszych cenach: orzechy włoskie, laskowe i amerykańskie, pierniki czekoladowe, katarzynki, brukowce, marcepany, cukierki, konfekty, czekolady, pomarańcze, figi, daktyle, winogrona i t. d. — — — — —

Pozatem do stołu świątecznego należy dobra palona kawa

Polecam codziennie świeżo paloną kawę z własnej elektryczn. palarni we wszelkich gatunkach od najtańszej do najwyborniejszej.

Specjalnie polecam po cenach niższych

wyborowe i dobrze pielęgnowane wina krajowe i zagraniczne, wódki, konjaki, likiery, rumy, araki. Na NOWY ROK jako specjalność „P O N C Z” krajowy i zagraniczny.

ŚWIECZKI choinkowe w wielkim wyborze.

Obsługa prędką i rzetelna

Przyjdź, wstąp i przekonaj się, że ceny moje są naprawdę najniższe

Wincenty Lewandowski

Pierwszorzędny skład towarów kolonialnych, delikatesów, win i wódek
Wąbrzeźno, ul. Marszałka J. Piłsudskiego 10. — Tel. 148

WIELKA

SPRZEDAŻ

GWIAZDKOWA

Zegary salonowe, zegarki męskie, damskie biżuterję złotą i srebrną, artykuły optyczne, radio sprzęty, rowery, Stale świeże baterje anodowe akumulatorów

patefony, płyty gramofonowe. na składzie, Fachowe ładowanie pod gwarancją.

POLECA po nieby

wałych niskich cenach

FR. BIAŁY

Wąbrzeźno, ul. Marszałka J. Piłsudskiego 4
skład zegarmistrzowski — złotniczy. Telefon 46

Na gwiazdkę

w wielkim wyborze:

**Bławy,
Trykotaże,
Rękawiczki,
Pończochy,
Bielizna zimowa,
Swetry — nowości**

w pierwszorzędnych gatunkach i po niskich cenach poleca:

L. Rolirad

Wąbrzeźno — ul. Kościuszki 3

Ważne dla znawców Sztuki i Przewielebnych ks. Proboszczów

Bardzo okazjnie sprzeda właściciel cenny obraz pochodzący z końca XVII. wieku przedstawiający

Wniebowzięcie Matki Boskiej

obraz malowany na płótnie w wielkości 2 1/2 x 4 metrów

Szczegółowych Informacji udzieli administracja „Głosu Wąbrzeskiego“

Kalendarz

Ilustr. Kurjera Codziennego

na rok 1934

można nabyć w adm. „Głosu Wąbrzeskiego“
Cena 2,50 zł.

Cieżar kryzysu

odezwują tylko firmy nie rozumiejące potrzeby ogłaszania się. Ogłoszenia umieszczane w GŁOSIE WĄBRZESKIM przynoszą wielki zysk.

Rozpowszechniajcie

„Głos Wąbrzeski“

Polski
Czerwony
Krzyż!

Jaka instytucja gotowa jest zawsze otoczyć sanitarną opieką ofiary epidemij, powodzi i wszelkich innych katastrof ?

Polski
Czerwony
Krzyż!

Do pieczenia

Koryntki 1/4 ft	0,30
Sułtanki kal. 1/4 ft.	0,50
Rodzynek 1/4 ft.	0,55
Migdały sł. 1/4 ft.	1,10
Migdały gorz. 1/4 ft.	1,10
Cykata	—
Cukier pudr.	0,90
Olejki do pieczenia but.	0,15
Proszek do pieczenia p.	0,18
Korzenie piernikowe	—
Miód sztuczny paczka	0,60
Syrop ft.	0,40
Margaryna ft.	0,88
Marmelada ft.	0,60
Proszek czekoladowy	0,35

Wielka wyprzedaż gwiazdkowa!**Halo! Uwaga!****Panie i Panowie!**

Pamiętać proszę

O DOBREJ KAWIE

Specjalna mieszanka gwiazdkowa 1/4 ft. . . 0,60
 pozatem 1/4 ft. 0,50 0,55

Kakao 1/4 f.	0,45
Kakao l. 1/4 f.	0,75
Herbata 1/8 f.	0,90
Makaron nitkowy f.	0,55
<hr/>	
Kapusta kisz. ft.	0,10
Ogórki kisz. szt.	0,10

Szprotki w oliwie puszk.	0,50 i 1-
Sledzie wędzone szt.	0,15
Sledzie zawijane	0,10
„ marynowane	0,10
Sardynki puszk.	0,90 i 1,50
Ser tyłz. 1/4 f.	0,25
„ „ 1/4 f.	0,30

Jan Hoffmann, Wąbrzeźno Rynek 13

Towary kolonjalne - delikatesy

Filja: Płużnica — Lisewo**— Tytonie — Cygara — Papierosy —****Wina pierwszorzędnej jakości:**

butelka 3/8 l.	1,20	1,50			
butelka 3/4 l.	1,80	2,00	2,25	2,50	2,70

Kto zakupy czyni
u mnie,
nie wątpi to zrozumie
powie także swym
najbliższym,
jak żyć można — kosz-
tem niższym
Gdzie zakupić,
jak oszczędzić
Aby mile Święta spędzić.

Zatem spieszymy się
już z rana
po zakupy do Hoff-
manna.
Dobrze tanio zaku-
pimy
I podarek dostaniemy

Winogrona

Wielki wybór
mydeł
toaletowych
w opakowaniu
gwiazdkowym

Słodycze i orzechy

Orzechy duże ft.	1,40
„ male f.	2,00
Pierniki paczka	0,85
Keksy „	0,35
Brukowce „	0,25
Katarzynki „	0,35
Orzeszki lukr. 1/4 ft.	0,85
Serca czekol. szt.	0,05
Bomby czekol. — Gwiazdory szt. 0,10 0,15 0,20	

Strój choinkowy z cukrów najtaniej

Cuklerki nadz. 1/4 ft.	0,25
Likierowe „	0,30
Nadziwane zaw. „	0,30
Konfekt prał. „	0,40
Konfekt. „	0,50

Bombonierki

Czekolady 100 gram.	
Mrożona . . . . . tabl.	0,50
Mleczna	0,70
Deserowa	0,60
50 gr. czekolady	0,25 0,30 0,35
male	0,05 i 0,10